

Votre Programme Matmidim – Chiour **ALEPH**

Parashat Vaéra – du 10 au 14 Janvier 2021

ת"סד

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Brah'a Chéina Tsrih'a

Cette semaine, le sujet d'étude porte sur l'interdit de **Brah'a Chéina Tsrih'a**, c'est-à-dire celui de prononcer une Brah'a sans en être obligé. Ce qui est à différencier d'une Brah'a Lévatála, où la brah'a ne repose sur absolument rien et est en vain.

Cet interdit est rapporté plusieurs fois pour des Dinim différents, et nous en énumérerons quelques un, afin de mettre en évidence quand les Sages ont décrété qu'une B'ah'a est considérée comme n'étant pas nécessaire.

Bon Limoud sur Matmidim !

Tephila avant le Limoud

יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו, שלא יארע דבר תקלה על ידי, ולא אכשל בדבר הלכה, וישמחו בי חברי, שלא אמר על טמא טהור ולא על טהור טמא, ולא על מפר אסור ולא על אסור מפר, ולא יפשו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותבונה. גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך

Tephila après le Limoud

מודה אני לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, ששמת חלקי מיושבי בית המדרש. ולא שמת חלקי מיושבי קרנות. שאני משכים והם משכימים. אני משכים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אני עמל והם עמלים. אני עמל ומקבל שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר. אני רץ והם רצים. אני רץ לחיי העולם הבא, והם רצים לבאר שחת. שאמר ואתה אלהים תורדם לבאר שחת. אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אכטח בך

Programme du Dimanche

1. L'interdit est-il MinHatorah ou Miderabanan ?

אין עומדין פרק חמישי ברכות לג.

שיבדיל על הכוס המבדיל על הכוס דלאו עיקר תקנתא היא לא כ"ש תני ר' אהא אריכא קמיה דרב חיננא המבדיל בתפלה משובח יותר ממי שיבדיל על הכוס ואם הבדיל בזו ובזו ינוחו לו ברכות על ראשו הא גופא קשיא אמרת המבדיל בתפלה משובח יותר ממי שיבדיל על הכוס אלמא תפלה לחודה סגי והדר תני אם הבדיל בזו ובזו ינוחו לו ברכות על ראשו וכיון דנפיק ליה בחדא אפטר והויא ברכה שאינה צריכה ואמר רב ואיתימא ר"ל ואמרי לה ר' יוחנן ור"ל דאמרי תרוייהו יכל המכרך ברכה שאינה צריכה עובר משום לא תשא אלא אימא הכי אם הבדיל בזו ולא הבדיל בזו ינוחו לו ברכות על ראשו בעא מיניה רב חסדא מרב ששת מעה בזו ובזו מהו אמר ליה מעה בזו ובזו חוזר לראש

Comment comprenez-vous l'interdit ?

Avis du Rambam

שם הלכות שבועות פרק יב הלכה ט

השומע הזכרת השם מפי חבירו לשוא או שנשבע לפניו לשקר או שבירך ברכה שאינה צריכה שהוא עובר משום נושא שם ה' לשוא כמו שבארנו בהלכות ברכות הרי זה חייב לנדותו

Selon vous, le Rambam considère-t-il que l'interdit est MinHatorah ou Miderabanan ?

Les mots du jour à apprendre :

Pourtant il se contredit dans ses propres paroles	הא גופא קשׁיא
Tu as dis	אמרת
Cela suffit	סגי

Programme du Lundi

Ceux qui pensent que c'est Miderabanan

מי שמתו פרק שלישי ברכות כא.

אמר רב ייחודה ספק קרא קריאת שמע ספק
לא קרא ° אינו חוזר וקורא ספק אמר אמת
ויציב ספק לא אמר חוזר ואומר אמת ויציב
° מאי טעמא קריאת שמע דרבנן אמת ויציב
דאורייתא מתיב רב יוסף ° ובשכבך ובקומך

* Etudier cette preuve rapportée par Tosfot

תוספות מסכת ראש השנה דף לג עמוד א

[...] ומותרות לברך על מצות עשה שהזמן גרמא אף על גב דפטורות מן דבר המצוה ההיא ומתעסקות בהן [...]

ומשום דמברך ברכה שאינה צריכה וקעבר משום בל תשא ליכא דההיא דרשה דרבנן דהא אמר בפרק מי שמתו (ברכות דף כא.) ספק קרא אמת ויציב ספק לא קרא חוזר וקורא ולא אסרינן מספק משום לא תשא ומוציא שם שמים לבטלה דאסרינן בפ"ק דתמורה (דף ג. ד.) מדכתיב את ה' אלהיך תירא הני מילי בלא ברכה [...]

* Etudier la réponse du Kessef Mishné à la preuve de tosfot

כסף משנה הלכות ברכות פרק יא הלכה טז

[...] ויש לומר שכשהדבר עשייתו מחוייבת אעפ"י שהוא ספק כגון ספק קרא ק"ש כיון דקיימא לן ספיקא דאורייתא לחומרא ומחוייב הוא לקרות הילכך מברך לפניה ולאחריה כאילו ודאי לא קרא

Les mots du jour à apprendre :

A nouveau	הָדָר
Les deux	תְּרֵינֵיהוּ
Donc je dirai ainsi	אֶלָּא אִמָּא הֵכִי

Programme du Mardi

2. Pouvoir provoquer une Braha Chéina Tsrih'a (Gorem)

a) La source de cet interdit

בא לו כהן גדול פרק שביעי יומא ע.

שלא להוציא לעז על ספר תורה: ובעשור
של חומש הפקודים קורא על פה: אמאי
נגלול ונקרי א"ר אמר רב הונא בריה דרב
יהושע אמר רב ששת לפי שאין גוללין
ספר תורה בציבור מ"פני כבוד ונייתי
אחרינא ונקרי רב הונא בר יהודה אמר
משום פגמו של ראשון וריש לקיש אמר
משום ברכה שאינה צריכה ומי חיישינן

b) Gorem pour faire Séoudam Chlichit

תוספות מסכת שבת דף ק"ח עמוד א

במנחה מצילין מזון סעודה אחת - מכאן משמע דזמן אכילה שלישית בשבת היא מן המנחה ולמעלה דלא
כאותם שמחלקין סעודת שחרית ומברכין בינתים [...] ועוד אומר ר"י שיש כאן איסור ברכה שאינה צריכה כדאי'
בפ' בא לו (יומא דף ע.) גבי ובעשור שבחומש הפקודים דקאמר ונייתי ס"ת אחרינא ונקרי א"ר שמעון בן לקיש
מפני ברכה שאינה צריכה

Les mots du jour à apprendre :

Son ami, son prochain	חֲבֵרוֹ
En vain	לְשׁוֹן
Un doute	סָפֵק

Programme du Mercredi

c) Parler entre deux Mitsvot

הקומץ רבה פרק שלישי מנחות לו.

אמר רב חסדא סח בין תפילה לתפילה חוזר ומברך סח אין לא סח לא והא שלח רב חייא בריה דרב הונא משמיה דר' יוחנן על תפילה של יד אומר ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו להניח תפילין על תפילין של ראש אומר ברוך אשר קדשנו במצותיו וצונו על מצות תפילין אביי ורבא דאמרי תרויהו לא סח מברך אחת סח מברך שתים תנא סח בין תפילה לתפילה עבירה היא בידו וחוזר עליה מערכי המלחמה תנא

תוספות מסכת מנחות דף לו עמוד א

סח בין תפילה לתפילה חוזר ומברך - מכאן מדקדקים כשאדם שוחט עופות או בהמות הרבה וסח בין עוף לעוף שחוזר ומברך ומ"מ עבירה היא בידו כדאמרינן הכא שחוזר עליהם מערכי המלחמה ושמא שאני תפילין שמצוה אחת הן אבל התם שאם ירצה ישחוט ואם ירצה לא ישחוט ומיהו מסתברא דכיון דיכול לפטור בברכה אחת אין לו לדבר כדי שיהא זקוק לברכה שניה כדמוכח בפרק בא לו (יומא דף ע)

Les mots du jour à apprendre :

Quelle est la raison ?	מאי טעמא
On craint	ה'שינן
Repas	סעודה

Programme du Jeudi

d) Pour compléter Méa Brahot

Comprendre le Gueder du Even Haozer

אבן העוזר אורח חיים סימן ריב סעיף א

שו"ע סעיף א בהגה[.]וי"א אם הטפל חביב וכו']. כתבו האור זרוע [ח"א סימן קעו] והאגור [סימן רחצ] בדין [אכל צנון וזית, והצנון עיקר זית טפל להפיג חריפות הצנון, דמברך על העיקר ופותר הטפל, דאם הטפל חביב עליו כמו העיקר מברך על הטפל ואח"כ על העיקר, דאפשי ברכות עדיף ואין להפקיע הברכות כהאי גוונא, עכ"ל. והביאו רמ"א [סעיף א], ותמה המג"א [ס"ק ג] על זה. ונראה לי דסבירא להו עד כאן לא אמר הש"ס ביומא [ע, א] גבי ברכת ספר תורה דאסור להרבות בברכות, היינו אם יכול לפטור שניהם בברכה אחת, וכן כתבו התוספות [מנחות לו, א ד"ה סח] ופוסקים בתפילין גם בשחיטה, אבל כאן שאין מברך על הטפל ברכתה הראויה לה אשר תקנו חכמים, על כן טוב יותר לברך עליו ברכה אשר תקנו חכמים, משיפטור אותו בברכת העיקר שלא תקנו חכמים להטפל...].

Les mots du jour à apprendre :

Il a discuté	חָדַד
Il a envoyé	שָׁלַח
Poser	לְהַנִּיחַ

Bon Limoud sur Matmidim !